

Till: Ålands landskapsregering

Ärende: Begäran om utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag om genomförande av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter (ÅLR 2017/3165)

Ålands handikappförbund r.f. har den 27 april 2017 mottagit landskapsregeringens begäran om att avge utlåtande gällande utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om genomförande av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter. Förbundet tackar för begäran och önskar framföra nedanstående synpunkter.

Förbundet konstaterar att det för närvarande pågår omfattande reformer i Finland och att dessa i begränsad utsträckning kommer att påverka den åländska befolkningen och därmed personer med funktionsnedsättning på Åland.

Förslaget om genomförande av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter är främst av teknisk natur då Statens ämbetsverk på Åland och dess roll som statlig regionförvaltningsmyndighet i landskapet Åland kvarstår i och med Lag om statens ämbetsverk på Åland.

Enligt förslaget om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter kan en tolkning vara att Åland fortsättningsvis kommer att ha tre separata myndigheter vilka utövar tillsyn av social-, hälso- och sjukvård på Åland. Förbundet konstaterar att Statens ämbetsverk på Ålands roll som tillsynsmyndighet inte ändras. Dock ter det sig oklart för förbundet om tillsynsansvaret gällande administrativa ingrepp i den personliga friheten fortsättningsvis kommer att finnas hos Statens ämbetsverk på Åland. En detaljerad beskrivning av Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter ska göras i speciallagstiftning och vi känner inte till hur denna kommer att se ut.

När det gäller rättsskyddsärenden handhar Statens ämbetsverk på Åland bland annat tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och rättsskyddet och spelar därmed en viktig roll för personer med funktionsnedsättning. Rollen som tillsynsmyndighet är mycket viktig eftersom den berör personer som befinner sig i en utsatt situation. För förbundets del önskar vi särskilt framhålla vikten av att tillsynen gällande

begränsningsåtgärder enligt Specialomsorgslagen och begränsningar av självbestämmanderätten enligt Mentalvårdslagen fungerar.

Det är dock skäl att se över rollen som tillsynsmyndighet för att garantera att tillsynen kan ske på bästa möjliga sätt eftersom detta berör personer som befinner sig i väldigt utsatta situationer och det rollen som tillsynsmyndighet kan försvåras på grund av det faktum att Åland sett till befolkningens mängd är så litet. Frågan är om det bästa alternativet är att det åligger Statens ämbetsverk på Åland att handha tillsynen eller om någon annan myndighet kunde handha dessa ärenden. Statens ämbetsverk på Åland har i dagsläget ett brett arbetsfält och den myndighet som sköter tillsynsärenden borde ha tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens för detta. Ett alternativ kunde kanske vara att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet åläggs att även sköta tillsynen över administrativa ingrepp i den personliga friheten.

Till den del den åländska befolkningen behöver ha kontakt till den nya riksmyndigheten Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet behöver tillgången på svenskspråkig service garanteras.

Mariehamn 22.5.2017

Krister Sund,

Ordförande

Susanne Broman,

Verksamhetsledare